

PROFESIONALNO UPRAVLJANJE JAVNIM PREDUZEĆIMA MRTVO SLOVO NA PAPIRU

Zakon o javnim preduzećima (usvojen 2012. i 2016. god.), propisuje izbor direktora na javnim konkursima. Dvanaest godina kasnije, više od polovine preduzeća u državnom vlasništvu na koja se primenjuje nisu imala niti jednog jedinog dana na svom čelu direktora izabranog na konkursu.

Od **34 preduzeća** u državnom vlasništvu, bilo da su pravno organizovani kao javna preduzeća, društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarska društva, koja bi direktora morala da biraju na javnom konkursu, njih **20 niti jedan jedini dan** od 2012. godine nisu na svom čelu imali **direktora izabranog u skladu sa Zakonom**. Među njima su Srbijagas, Pošta Srbije, Srbijašume, Nuklearni objekti Srbije.

Direktor izabran
na konkursu

6

Direktori postavljeni
bez konkursa i oni
kojima je istekao
mandat

6

V.d. direktora
u zakonitom
mandatu

0

V.d. direktora
u nezakonitom
mandatu

21

Ukupno
preduzeća

34

Ukupno u
zakonitom
statusu

6

Ukupno u
nezakonitom
statusu

27

Nepoznat
status

1

KREATIVNA „TUMAČENJA“ ZAKONA

Jedno preduzeće (Metohija doo), iako je na spisku Ministarstva privrede među onima na koje se Zakon primenjuje za izbor direktora je svojim statutom propisalo da direktora bira skupština društva, bez obaveze da sprovodi javni konkurs.

Za jedno (JP Nacionalni park Šar planina) nije moguće sa sigurnošću utvrditi ko je na čelu preduzeća i u kom statusu – ni preduzeće ni Ministarstvo privrede ne odgovaraju na zahteve za pristup informacijama od javnog značaja u vezi sa statusom direktora.

Konačno, 21 preduzeće u državnom vlasništvu ima na svom čelu vršioca dužnosti direktora i svi su u nezakonitom statusu. Njih 16 su u v.d. stanju duže od 12 meseci, što je maksimalno trajanje propisano Zakonom, a u 5 slučajeva pre aktuelnog vršioca dužnosti na čelu je bio (ili ih je bilo više) takođe vršilac dužnosti.

U ovom poslednjem slučaju osnivači su fleksibilno tumačili zakon – da jedna osoba ne može biti u v.d. statusu duže od 12 meseci ali da se na svakih 12 meseci mogu smenjivati različiti vršioci dužnosti.

Od 6 direktora koji su imenovani bez konkursa ili ime je istekao mandat, nekolicina ih je na tom mestu od pre 2012. godine, zbog još jednog „fleksibilnog“ tumačenja – da ne postoji obaveza raspisivanja konkursa pre isteka mandata direktora koji su imenovani pre usvajanja Zakona pa su neki od direktora do danas ostali na tim mestima.

Na čelu preduzeća u državnom vlasništvu u martu 2025. godine bilo je 12 vršilaca dužnosti koji su u tom statusu od 1 do 5 godina, 2 koji su imenovani pre 5-10 godina i dvojica koji su na tom mestu, u tom statusu duže od jedne decenije.

21

**V.d. direktora u
nezakonitom
mandatu...**

16

...od toga v.d. direktora
kojima je istekao mandat
(duže od 12 meseci)

5

...od toga v.d. direktori pre
kojih su takođe na funkciji bili
v.d. direktori, ukupno duže
od 12 meseci.

KONKURSI KOJI SE NIKAD NE OKONČAVAJU

ZA DIREKTORSKA MESTA U 19 PREDUZEĆA U MARTU 2025. POSTOJE RASPISANI I NEOKONČANI KONKURSI.

U jednom slučaju nije okončan konkurs iz 2013. godine, a u 7 je posle konkursa iz 2013. godine, koji nije okončan, raspisan novi 2017. koji takođe nije okončan. U još 11 preduzeća konkurs iz 2017. nije okončan, a u jednom je ovaj iz 2017. „preklopljen“ novim, do danas neokončanim, konkursom iz 2021.

**Finansira
Evropska Unija**

**TRANSPARENTNOST
SRBIJA**

Ova infografika je izrađena i objavljena uz podršku Evropske unije. Za sadržaj publikacije odgovara isključivo Transparentnost Srbija. Ne može se na bilo koji način smatrati da izloženi stavovi odražavaju stavove Evropske unije.

 www.transparentnost.org.rs

 [TransparencySer](https://twitter.com/TransparencySer)

 [Transparentnost.Srbija](https://www.facebook.com/Transparentnost.Srbija)